

ΠΡΑΞΕΙΣ

ΣΥΝΑΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐνταῦθα ἐτησίᾳ . . . Δρ. Νίσι 12
 Ἐν ταῖς ἐπαρχ. ἐτησίᾳ . . . 15
 Ἐν Τουρκίᾳ Ῥωμ. καὶ Αἰγύπτῳ Ἰρ. Τ. 4
 Ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ . . . 26

Ἐκδίδεται καθ' ἐκάστην

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΜΩΝ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Δι' ἕκαστον στίχον ἑκατ. λεπτά 40
 δις 20
 τρίς, καὶ τετράκις . . . 20
 πεντάκις καὶ ἐφεξῆς . . 10

Γραφεῖον τῆς ΠΡΑΣ κατὰ τὴν ὁδὸν Εὐριπίδου ἀριθ. 51.

Ἐκαστον φύλλον τῆς ΠΡΑΣ τιμᾶται λεπτῶν ΠΕΝΤΕ.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίαν τῆς βουλῆς, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν, ὁ πρόεδρος τοῦ παραιτηθέντος ὑπουργείου, κ. Κουμουνδούρος, ἀναβάς τὸ βῆμα διεκοίνωσεν εἰς τὴν βουλὴν ὅτι, μετὰ τὴν, συνεπείᾳ τῆς ψηφοφορίας τῆς παρελθούσης Πέμπτης, παραίτησιν τοῦ ὑπουργείου, ἡ Α. Μ. προσεκάλεσε τὸν κ. Δεληγεώργην, εἰς ὃν ἀνέθεσε τὸν σχηματισμὸν κυβερνήσεως, ὁ δὲ κ. Δεληγεώργης παρετήρησεν ὅτι, τῆς βουλῆς ἐπιφυλαχθείσης νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τῆς ψηφοφορίας, ἔμενεν ἄλυτον τὸ ζήτημα τῆς ἡττης ἢ νίκης τοῦ ὑπουργείου, ὅτι μετὰ τοῦτο προσκληθέντος ἐκ νέου πρὸς τὴν βασιλεῖ τοῦ κ. Κουμουνδούρου καὶ τούτου δηλώσαντος, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐμμένει εἰς τὴν παραίτησίν του, χωρὶς διόλου νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ ἔνδεχόμενον ἐξαγόμενον τῆς μελλούσης ψηφοφορίας, ὁ βασιλεὺς προσεκάλεσεν ἐκ νέου τὸν κ. Δεληγεώργην, εἰς ὃν καὶ πάλιν ἀνέθηκε τὴν ἐντολὴν νὰ σχηματίσῃ ὑπουργεῖον, ἀλλ' ὁ κ. Δεληγεώργης καὶ πάλιν ἀπεποιήθη καὶ ὅτι ἐν τῇ θέσει ταύτῃ τῶν πραγμάτων ἀποδειχθέντος, ὅτι ἡ ἀντιπολιτεὺς δὲν ἠδύνατο ἢ δὲν ἤθελε νὰ σχηματίσῃ κ. βέρνησιν, προσεκάλεσε, ὁ βασιλεὺς, τὸ παραιτηθὲν ὑπουργεῖον νὰ ἐξακολουθήσῃ μένον ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, τοῦτο δὲ θεωροῦν ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀρνηθῇ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, ἀπέσυρε τὴν παραίτησίν του καὶ ἐπομένως ἐπαρουσιάζετο ἐνώπιον τῆς βουλῆς ὡς ἡ κυβέρνησις τοῦ τόπου. Μετὰ τὸν κ. Κουμουνδούρον ἀνέβη εἰς τὸ βῆμα ὁ κ. Δεληγεώργης, ὅστις ἐξέθετο τὰ αἰτία, δι' ἃ δὲν ἠδύνατο νὰ προβῇ εἰς τὸν σχηματισμὸν ὑπουργείου, κύριον δὲ καὶ πρῶτιστον τῶν αἰτίων τούτων, παρουσιάζον εἰς αὐτὸν ἀνυπερβλίτον πρόσκομμα, ἑχαρκτήρισε τὸ μὴ ὀριστικὸν τῆς ψηφοφορίας τῆς Πέμπτης καὶ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς βουλῆς, ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς αὐτήν. Ὁ κ. Δεληγεώργης, συμπεραίνων τὴν ἀγόρευσίν του, εἶπεν ὅτι, πολιτευθεὶς ὡς ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει ἐπολιτεύθη, ἐνῆργησεν ἐν ὀνόματι τῆς ὅλης ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἐπίστευεν ὅτι ἐπραξε συμφώνως πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν θέλησιν αὐτῆς.

Μετὰ τὸν κ. Δεληγεώργην ἀνῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ κ. Τρικούρης τὴν ἀγόρευσιν αὐτοῦ καταχωρίζομεν ὁλόκληρον κατιώτερόν ἐκ τῶν στενογραφημένων πρακτικῶν τῆς βουλῆς, ὁ ἀμερόληπτος δὲ ἀναγνώστης θέλει δικάσει μεταξὺ τῆς διαγωγῆς τῆς ἀληθοῦς ἐν τῇ βουλῇ ἀντιπολιτεύσεως, τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Τρικούρη προεδρευομένης, καὶ ἐκείνης τῆς κυβερνήσεως καὶ θέλει ἐννοήσῃ, ποῖος ἐν τῇ κρίσει ταύτῃ περιστάσει ἐπεζήτησε διὰ παντός μέσου ἀληθῶς καὶ διὰ

τῶν πραγμάτων τὴν συνδιαλλαγὴν καὶ τὴν ἀληθῆ σύμπραξιν πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς στρατιωτικῆς προπαρασκευῆς τοῦ τόπου. Πᾶσαι αἱ προτροπαὶ καὶ παραινήσεις οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ αἱ παρακλήσεις τοῦ κ. Τρικούρη, ὡς ἐν ὀνόματι τῆς ὅλης μερίδος τοῦ ἀπηνύθουνε πρὸς τὴν κυβερνητικὴν ὑπῆρξαν ἀνωφελεῖς. Εἰς μάτην ὀρθῶς παρετήρησεν ὁ κ. Τρικούρης ὅτι, τὸ ὑπουργεῖον Κουμουνδούρου, ἂν ἀληθῶς τὴν πραγματοποίησιν τῶν προπαρασκευῶν τοῦ τόπου ἐπιδιώκει, καθήκον ἔχει νὰ παραιτήσῃ πᾶσαν ἰδέαν κακῶς ἐννοουμένης μικροφιλοτιμίας, καθὼς καὶ ἡ ἀντιπολιτεὺς ἀποπνίγει ἐντὸς αὐτῆς πάντα, ὅσα ἔχει δικαιολογημένα κρᾶπνα κατὰ τῆς νῦν κυβερνήσεως, χωρίζουσα τὸ προσωπικὸν ζήτημα ἀπὸ τοῦ πραγματικοῦ εἰς τὸ ὁποῖον καὶ μόνον ἀποβλέπει. Εἰς μάτην ὑπενθύμισεν εἰς τὴν κυβέρνησιν, ὅτι αὕτη παρουσιαζομένη νῦν ἐνώπιον τῆς βουλῆς μετὰ τὴν προηγηθεῖσαν κρίσιν παρουσιάζεται ὡς κυβέρνησις νέα καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν πρέπει νὰ ἐπιμείνῃ εἰς ὅλα τὰ καθέκαστα τῶν παρ' αὐτῆς καθυποβληθέντων ἀχωνεύτων νομοσχεδίων, τὰ ὁποῖα ἀπομακρύνονται ἀπὸ τοῦ σκοποῦ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς προπαρασκευῆς. Εἰς μάτην τὴν παρεκάλεσεν ὅπως εὐκρετινῶς νὰ παρκαμφθῇ τὰ νομοσχέδιά της εἰς ἐπιτροπὰς, ὅπως ἐκεῖ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐξετασθῶσιν ὠριμώτερον, ληφθῶσι δὲ ὑπ' ὄψιν αἱ ἐκφραθεῖσαι κατὰ τὰς συζητήσεις γνώμαι καὶ οὕτω ψηφισθῶσι τὰ νομοσχέδια ταῦτα ὑπὸ τῆς μεγάλης ἐκείνης πλειονοψηφίας τῆς βουλῆς, ἥτις εἰς τὰ τοιαῦτα νομοθετήματα εἶνε ἀναγκαῖα. Εἰς μάτην τῇ ὑπενθύμισεν ὅτι κατὰ τὴν γενικὴν συζήτησιν τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐν ὀνόματι τῆς μερίδος τοῦ προσέειπεν εἰς τὴν κυβέρνησιν, ὅτι δηλ. ἂν ἡ κυβέρνησις ἐπέμεινε νὰ θέσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὡς ζήτημα προσωπικῆς ἐμπιστοσύνης τὰ νομοσχέδιά της ἐν συνόλῳ, ὡς ὑπῆρχον, καὶ ἂν ἐρθάνε νὰ κερδίσῃ, ὡς ἐκέρδιζε τὸ ζήτημα ἐν ἀρχῇ, κατόπιν τὰ νομοσχέδια ταῦτα εἰς τὰ καθέκαστα αὐτῶν θὰ καταψηφίζοντο, ἀδυνάτου προφανῶς οὗτος τῆς ἐπιψηφίσεως αὐτῶν ὡς ἐκ τοῦ ἀχωνεύτου καὶ ἀπραγματοποιήτου αὐτῶν καὶ ὅτι, ἀφοῦ εἰς μάτην ἤθελε κατατρίψει ἡ βουλὴ πολὺν χρόνον, οὕτινος ἡ ἀπώλεια, εἴπε τότε, εἴθε νὰ μὴ ᾔναι ἀνεπαρόρθωτος, ἤθελεν εὐρεθῇ καὶ πάλιν εἰς τὸ σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἐσπέραν θείνῃ εὐρίσκετο, χωρὶς δηλ. νὰ πράξῃ τι ὑπὲρ τῆς ἰδέας τῆς προπαρασκευῆς. Εἰς μάτην ὅλαι αὗται καὶ πολλὰ ἄλλα ἐπὶ παραινήσεις καὶ παρακλήσεις τοῦ κ. Τρικούρη πρὸς τὴν κυβέρνησιν, ὅπως μὴ ἐπιμείνῃ ἐπὶ προτάσεων, αἵτινες ἀδύνατον εἶναι νὰ τόχῃσι τῆς πλειονοψηφίας τῆς βουλῆς.

Μετά τὸν κ. Τρικούπη ἀνῆλθεν ἐκ νέου ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ κ. Κουμουνδούρος, ὅστις διὰ λέξεων ξηρῶν καὶ ἀποφασιστικῶν εἶπεν, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἐπαρουσιάζοντο ἐκ νέου ἐν τῇ πλήρει ἀνεξαρτησίᾳ καὶ αὐτοπαρξίᾳ τῶν καὶ ὅτι οὐδεμίαν τῶν προηγηθεῖσων προτάσεων τῶν ἐσχόπευον νὰ μεταλλάξωσιν ἢ τροποποιήσωσιν εἰμὴ κατὰ τὰς πεποιθήσεις τῶν· ἐζήτησε δὲ νὰ προβῇ ἡ βουλὴ εἰς τὰ τῆς ἡμερησίας διατάξεως· πρῶτον ἀντικείμενον ταύτης ἦτο ἡ ἐπανάληψις τῆς ψηφοφορίας τῆς παρελθούσης Πέμπτης ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐπιβαλλομένου φόρου εἰς τοὺς δῆμους ἐπὶ τῶν ὠνίων. Ἦτο φανερόν εἰς πάντας, ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀκάμπτου μένιντος τοῦ ὑπουργείου, ἡ ἥττα τοῦ ἦτο βεβαία. Γενομένης ψηφοφορίας ὁ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ὑποστηριζόμενος φόρος ἐπὶ τῶν δῆμων ἀπερρίφθη διὰ ψήφων 82 κατὰ 81, ὁ δὲ πρόεδρος τῆς βουλῆς ἀναγγέλλων τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας, προσέθηκεν ἀέχοντες ἐπομένως νέαν κρίσιν καὶ διαλύεται ἡ συνεδρίασις.

Ἀλλὰ διατί νὰ προκληθῇ ἡ νέα αὕτη κρίσις; Διατί νὰ ἐπιμείνῃ ἀποκρούων τὴν οὐχὶ λάθρα ἢ ἐν μυστικαῖς συνεντεύξεσιν, ἀλλὰ δημοσίᾳ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς βουλῆς προσφερθεῖσαν αὐτῇ σύμπραξιν ἐπὶ τῶν πραγματικῶν ζητημάτων, αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ κ. Κουμουνδούρος, ὅστις κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς παρουσίας συνόδου ἐκήρυττεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς βουλῆς, ὅτι ἤθελε συστήσει πρὸς τὸν βασιλέα ἐπανερχόμενον, ὅπως χάριν τῆς ταχυτέρας καὶ ἀσφαλεστέρας ἐπιτυχίας τοῦ γενικοῦ σκοποῦ συγκροτήσῃ πρὸς κοινὴν σύμπραξιν ὑπουργεῖον ὑπὸ τῶν προϊσταμένων ἀπάσων τῶν ἐν τῇ βουλῇ μερίδων;

Ἀφίνομεν εἰς ἕκαστον τὴν εὐθύνην του. Οἱ φίλοι ἡμῶν δὲν μεταλλάσσουσιν γλώτταν ἢ πορείαν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ δυστυχεῖ θέσει, εἰς ἣν ἔφερεν, ὡς μὴ ὥφελε, τὰ πράγματα ἢ ἐπ' αὐτῶν προτίμησις τῶν προσωπικῶν συμφερόντων. Οἱ φίλοι ἡμῶν καὶ κατ' ἐναντί τῆς σχηματισθεῖσας οἰαδήποτε καὶ ἐξ οἰωνδήποτε κυβερνήσεως δὲν θέλουσι παύσει νὰ προσφέρωσι τὴν συμφῶν πρὸς τὰς ἀρχὰς τῶν ἀρχῶν καὶ ὑποστήριξιν αὐτῶν, ποιοῦντες ἀγαίρεσιν τῶν προσώπων καὶ μὴ ἀποβλέποντες εἰμὴ μόνον εἰς τὰ πράγματα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν.

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ Κ. Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ

κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίαν τῆς βουλῆς.

(Ἐκ τῶν στενογραφημένων πρακτικῶν).

Ὅταν ὑπουργεῖον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν παραιτηθῇ καὶ ἀνακοινῶσιν εἰς τὴν βουλὴν τὴν παρὰ τῆς παρουσίας πάλιν, ἐνώπιον τῆς βουλῆς μετὰ τὴν δόλῃσιν, ὅτι ἀνεδέχθη ἐκ νέου τὴν ἐξουσίαν, νομίζω ὅτι ἐπιβάλλεται τὸ καθῆκον εἰς τὴν βουλὴν νὰ ἐξετάσῃ, ἀν δίκαιως ἢ κυβερνήσῃ καὶ εὐλόγως προτέρεται τὴν παρὰ τῆς αὐτῆς κατὰ τὴν παρουσιασθεῖσαν περίστασιν καὶ ἀν δίκαιως καὶ εὐλόγως ἀναλαμβάνει ἤδη τὴν κατατεθειμένην τότε ἐντολήν.

Ἐχομεν τὸ καθῆκον τοῦτο πρὸ πάντων ἡδὴ, ὅτε ἀπεδόθησαν εἰς τὴν βουλὴν πλήρη τὰ δικαιώματα αὐτῆς· οὐ μόνον τὰ δικαιώματα τὰ ἀναγεγραμμένα ἐν τῷ θεμελιώδει νόμῳ ἀλλὰ καὶ τὰ στηριζόμενα ἐπὶ τῶν ἐθιμῶν τῶν ἐπικρατούντων ἀπανταχοῦ ἄλλοθι καὶ ἄτινα ἀπὸ τινος χρόνου ἐνασχοῦνται καὶ ὑπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ κοινοβουλίου. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τὸ στέμμα εἰργάσθη εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὰ δικαιώματα τῆς

βουλῆς εἶνε ἀκέραια· ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ ἡ εὐθύνη τῆς βουλῆς εἶνε ἀκέραια. Ὅφειλομεν ἄρα νὰ προβῶμεν μετὰ πλείστης περισκέψεως εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν ἐπιβαλλομένων ἡμῖν ὑποχρέωσεων· ὀφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν μετὰ πάσης ἀκριβείας, ἀν ἡ βουλὴ πᾶσα εὐρίσκεται ἐντὸς τῆς εὐθείας, τῆς κοινοβουλευτικῆς ὁδοῦ, ἀν καὶ τὰ κόμματα τὰ ἐν τῇ βουλῇ ἐργάζονται, ὡς ὀφείλουσαν νὰ ἐργασθῶσιν, ἀπέναντι τῶν κοινοβουλευτικῶν ἀρχῶν. Καὶ ἀρχομαι ἀμέσως ἀπὸ τῆς κυβερνήσεως.

Φρονῶ καὶ ἐκφράζω τὸ φρόνημά μου, ὅτι μετὰ τὴν ψηφοφορίαν τῆς παρελθούσης Πέμπτης, οὐ μόνον ὀρθῶς ἐπραξεν ἡ κυβερνήσις παραιτηθεῖσα, ἀλλὰ δὲν τῇ ἐπετρέπετο νὰ πράξῃ ἄλλως ἢ νὰ παραιτηθῇ. Τὴν παρασκευὴν ἐγένετο ἐξετάσις ἐνταῦθα περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ψηφοφορίας ἐκείνης, περὶ τῆς ὀριστικότητος ἢ μὴ ὀριστικότητος αὐτῆς, ὡς πρὸς τὸ θέμα, ὅπερ ἦτο ἀντικείμενον τῆς ψηφοφορίας, τοῦτέστιν, ἀν τὸ τρίτον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου περὶ δανείου 10,000,000 μετὰ τὴν ψηφοφορίαν ἐκείνην ὀφείλει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπορριφθὲν εἰς γ'. ἀνάγνωσιν, ἢ ἀν ἡ ψηφοφορία ἦτο ἐκκρεμῆς καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐπανεέλθωμεν εἰς αὐτὴν ὡς ματαιωθεῖσαν· ἢ δὲ βουλὴ ἀπεφάσισε, καὶ δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφασίσῃ ἄλλως κατ' ἐμὴν γνώμην—ὅπως φρονῶ ὅτι ἐν συζητήσει θέλει ἀποδειχθῇ, ἀν θεωρηθῇ ἀναγκαῖα τοιαύτη συζήτης—ἀπεφάσισεν, ὅτι τὸ ἄρθρον 3 διὰ τῆς ψηφοφορίας δὲν ἀπερρίφθη. Ἀλλ' ἡ ἐκκρεμῆς αὕτη ψηφοφορία, τὴν ὁποῖαν οὐδεὶς ἄλλος κατέστησεν ἐκκρεμῆ, εἰμὴ τὸ σύνταγμα καὶ ὁ κανονισμός, ποῖαν ἐννοίαν εἶχεν ὡς πρὸς τὴν κυβερνήσιν; Τὸ ζήτημα ἐφ' οὗ ἐψηφίσαμεν, ὅπως ὑπεβλήθη εἰς τὴν βουλὴν, δὲν ἦτο ζήτημα ἐμπιστοσύνης, τοιοῦτον δὲν τὸ ἐθεώρησεν ἡ ἀντιπολίτευσις, οὐδεμίαν τῶν μερίδων αὐτῆς, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύουν τὰ λεχθέντα παρὰ τῶν βουλευτῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ κυβερνήσις δὲν ἐθεώρησε τὸ ζήτημα ὡς ζήτημα ἐμπιστοσύνης καὶ ἀπόδειξις τοῦτου εἶναι, ὅτι τῆς ψηφοφορίας μετέσχον καὶ οἱ ὑπουργοί. Ἐκ τοῦ ὅτι ὅμως τὸ ζήτημα δὲν ἦτο ζήτημα ἐμπιστοσύνης ἐπεταί, ὅτι δὲν εἶχεν ἡ ψηφοφορία συνεπείας ἐπὶ τὴν κυβερνήσιν; Τοῦτο οὐδόλως δύνομαι νὰ παραδεχθῶ. Ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς κυβερνήσεως δὲν εἶναι κτήμα ἐαυτῆς μόνης, εἶναι κτήμα τῆς βουλῆς καὶ τοῦ ἔθνους καὶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν κυβερνήσιν, ὅταν ψηφοφορία τις, εἴτε ἐμφανίῃ πρὸς τὰ δικαιώματα αὐτῆς ὀλιγοῦσαν, εἴτε ἀποδεικνύει, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθῇ συνεργαζομένη ὡς κυβερνήσις μετὰ τῆς βουλῆς ὀφελίμως πρὸς τὸ κράτος, νὰ ἐξακολουθῇ κατέχουσα τὴν ἐξουσίαν. Ἡ γνώμη τῆς βουλῆς δὲν ἐξεφράσθη ἀμέσως περὶ τῆς κυβερνήσεως, ἀλλ' ἀντικείμενον εἶχε τὰ μέτρα αὐτῆς, ποῖα ὅμως εἶναι ἡ θέσις κυβερνήσεως ἀπέναντι βουλῆς, ἥτις τὰ μέτρα αὐτῆς καταδικάζει, μέτρα οὐσιώδη. Δὲν ἦτο δὲ ἡ ψῆφος, τὴν ὁποῖαν κατὰ τὴν παρελθούσαν Πέμπτην ἐδώκαμεν, ψῆφος προωρισμένη νὰ διατελέσῃ μοναδική. Τὴν ψηφοφορίαν ἐκείνην θὰ παρακολουθεῖ σειρά ψηφοφοριῶν ἐπὶ τῶν ἐτέρων νομοσχεδίων τῶν περιεχόντων φορολογικὰς διατάξεις· ἀν δὲ τὸ ὑπουργεῖον ἐβρέθη μειονοψηφὸν ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ψηφοφορούντων ὡς πρὸς νομοσχεδίων περιέχον μίαν μόνον φορολογικὴν διατάξιν, πᾶσα πιθανότης ὅτι θὰ ἐμεινωθῇ καὶ ὡς πρὸς τὰ νομοσχεδία τὰ ἄλλα, ἐν εἰς αἱ φορολογικαὶ διατάξεις ἦσαν, ἵνα μὴ τι ἄλλο εἶπω, πολυαριθμότεραι; Ποῖα θὰ ἦτο ἡ θέσις τῆς κυβερνήσεως, ἀν μετὰ τοιαύτην ψηφοφορίαν, ἐπέμενεν ἐνώπιον βουλῆς, τοιαύτην ἐκφράσας γνώμην περὶ τῶν ἐργῶν αὐτῆς, ὅπως ψηφίσῃ καὶ τὰ ἑτέρα αὐτῆς νομοσχεδία;

Ἡ θέσις τῆς κυβερνήσεως θὰ ἦτο ἐξευτελιστικὴ δι' ἐαυτήν, θὰ ἦτο ἐξευτελιστικὴ καὶ διὰ τὴν βουλὴν, τῆς ὁποίας πᾶσα κυβερνήσις εἶνε ἀντιπρόσωπος. Διὰ τοῦτο ἐπαι-

νῶ ἅπαν τὴν κυβέρνησιν, ὅτι ἐσπευτεν εὐθὺς μετὰ τῆς ψηφοφορίας νὰ παραιτηθῇ καὶ ὅτι τὴν ἐπαύριον, εὐθὺς ὡς τῇ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία, εὐθὺς ἀφοῦ ἀ-εγνώθησαν τὰ παγκτικά καὶ ἐγένετο ἡ περὶ αὐτῶν συζήτης, καθ' ἣν ἡ βουλὴ ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ψηφοφορία ἔμενεν ἐκκρεμὴς ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 3 ἐνῶ ἀνεγνώρισε τὸ ἐκκρεμὲς αὐτῆς ὡς πρὸς τὸ 3 ἄρθρον, οὐδὲν ἔπελάθετο τῆς ἀξιοπεπεισῆς αὐτῆς, ὡς κυβερνήσεως, ἀλλ' ἀνεγνώρισε συνίμα τὴν ἐκ τῆς ψηφοφορίας ἐπιβαλλομένην αὐτῇ ὑποχρέωσιν πρὸς τὴν βουλὴν, ἵνα ἐπισήμως ἀνακοινώσῃ αὐτῇ τὴν παραίτησιν, ἣν εἶχεν ἡδὴ ὑποβάλλει εἰς τὴν βασιλείαν. Τὴν κυβέρνησιν ἄρα οὐδὲν δύναιτο νὰ κατακρίνω δ' ὅτι ἐπράξε, ἀπεναντίας ὀφείλω ν' ἀπονεύω εἰς αὐτὴν τὸν προσήκοντα ἔπαινον.

Ἐρχομαι, κύριοι, εἰς τὰ πραχθέντα ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Τὸ στέμμα ὁθότατα καὶ συνταγματικώτατα σκεπτόμενον ἀπυθύνθη ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ εἰς τὸ πολυαριθμώτατον τμήμα τῆς ἀντιπολιτεύσεως, τμήμα τοσοῦτον πολυαριθμώτερον τῶν ἄλλων ἀντιπολιτευομένων, ὥστε δὲν ἐπετρέπετο οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀμφισβητοῦν, ὅτι εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ὤφειλε τὸ στέμμα ν' ἀποταθῇ. Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ ἀντιπολιτεὺς δὲν εἶχεν ἐργασθῇ ὡς ἐν σῶμα ἐπὶ ζητήματος ἐμπιστοσύνης, ὥστε νὰ δύναιτο τὸ στέμμα νὰ φρονῇ, ὅτι, ἐπιδιώξασα τὴν πτώσιν τῆς κυβερνήσεως, ἦτο ἔτοιμος καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν διαδοχὴν αὐτῆς. Ἀλλ' ἐν τῇ ἀνάγκῃ, ἐν τῇ εὐρίσκετο, ἀπεναντι κυβερνήσεως δικαίως παραιτουμένης, ὅπως ἀποταθῇ εἰς τινὰ ἐντὸς κοινοβουλίου οὐδεμίαν παρουσιάζοντος πλειονοψηφίαν, νομίζω, ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀποταθῇ ἄλλου εἰμὴ εἰς τὴν πλειονοψηφίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Αἱ δὲ ἐκφρασθεῖσαι παρὰ τῆς πολυαριθμοτάτης μερίδος τῆς ἀντιπολιτεύσεως διὰ τοῦ ἡγέτου αὐτῆς γνώμαι ἐπὶ τῶν προτάσεων τοῦ βασιλέως ὑπῆρξαν διτταί, ἐὰν καλῶς ἐννόησα τὸν πρὸ ὀλίγου ἀγορεύσαντα. Πρῶτον μὲν παρέστησεν ὁ κ. Δεληγεώργης εἰς τὸν ἡγεμόνα τὴν ψηφοφορίαν τῆς πέμπτης ὡς οὖσαν, κατὰ τὴν γνώμην του, ἐκκρεμὴν, οὐ μόνον ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον τὸ ὑπὸ συζήτησιν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰς συνεπειὰς αὐτῆς ἐπὶ τὴν κυβέρνησιν. Εἶχε καὶ ἑτέραν γνώμην, ἣν ἐξέφρασεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ὅτι ἡ ἀντιπολιτεὺς ἴσως δὲν ἠδύνατο νὰ σχηματίσῃ κυβέρνησιν, ἐνεκα τῆς θέσεως, ἐν ᾗ εὐρίσκεται ἀπέναντι τῆς ὀλομελείας τῆς βουλῆς, ἐνεκα θέσεως, ἣν καὶ αὐτὴ ἡ τελευταία ψηφοφορία, ἀσχετῶς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐκκρεμότητος, μαρτυρεῖ.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐκκρεμότητος τῆς ψήφου ἡμῶν ἐπὶ τὴν μεταβολὴν τῆς κυβερνήσεως, ἐξήγησα ἣν ἔχω γνώμην, ἐδήλωσα ὅτι φρονῶ, ὅτι ἡ παρούσα κυβέρνηση ὀφείλει ἐπὶ τῇ ψήφῳ ἐκείνῃ νὰ παραιτηθῇ ἐπομένως λέγω ἡδὴ, ὅτι πᾶς ὁ νομίζων ὅτι δύναιτο νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν παρούσαν κυβέρνησιν, ὅτι ὑπάρχουσι πιθανότητες, ὅτι θὰ ὑποστηριχθῇ ἐν τῇ βουλῇ ὑπὸ πλειονοψηφίας, ὥφειλε νὰ δεχθῇ τὴν προσφερομένην αὐτῷ ἐντολήν, ὅπως καθέξῃ θέσιν περὶ τῆς κενωθεῖσας. Ὡς πρὸς τὸ ἑτερον δὲ ζήτημα, τούτέστιν, ἂν ἠδύνατο εὐλόγως νὰ φρονῇ ὁ εἰς δὴν ἀπετάθη ὁ ἡγεμὼν, ὅτι ἦτο ἐφικτὸς ὁ σχηματισμὸς κυβερνήσεως πληρούσης τοὺς κοινοβουλευτικούς ὅρους, δὲν μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ διαφωνήσω πρὸς ὅσα εἶπεν ὁ κ. Δεληγεώργης. Δυστυχῶς, εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ βουλὴ εἶναι καταμεμερισμένη εἰς πολλὰ κόμματα, ὅτι, ὡς ἐκ τοῦ καταμερισμοῦ τούτου, διατελοῦμεν ἐν τῇ ἀνάγκῃ εἴτε νὰ ἔχωμεν κυβέρνησιν μειονοψηφίας, λειτουργοῦσαν διὰ τῆς ἀνοχῆς τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἢ τοῦλάχιστον τῶν μὴ συμπατριωτῶν ἐν τῇ κυβερνήσει, εἴτε νὰ ἔχωμεν κυβέρνησιν συμμαχικήν καὶ κυβέρνησιν συμμαχικήν ἔχομεν ἡδὴ καὶ εἶδομεν ὅποια ὑπῆρξαν τὰ ἀποτελέσματα τοιαύτης κυβερνήσεως, κυβερνήσεως, ἥτις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε πλειονοψηφίαν καὶ

ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐνώπιον τῶν πραγμάτων παρέστη ἐντελὴς ἀνίσχυρος διαλυομένη ἄρδην. Διὰ τὴν διαφορὰ αὐτῇ; διότι αἱ συμμαχίαι δύνανται μὲν νὰ παρουσιάσωσιν ἀριθμὸν ψήφων, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ φέρωσι τὴν κυβέρνησιν εἰς ἡθικὸν ὕψος, ἵνα ἐπιβάλλῃ εἰς τὸ κοινοβούλιον, ἵνα δύνηται καὶ νὰ ἐργάζεται ὡς κυβέρνησις.

Ὅτε ἐν τῇ γενικῇ συζητήσει ἔσχομεν ἀφορμὴν νὰ θίξωμεν καὶ τοῦ ζητήματος τούτου, προεῖδομεν ἄριστα τὸ φαινόμενον, ὅπερ σήμερον περυσιάζεται, καὶ εἶπομεν τότε ὅτι, ἂν ἐκδηλώμεθα τῆς ταχύτητος, ἣν ὅλοι ἐσυνιστῶμεν περὶ τὴν ἐπιχειρήσιν τῆς ἐθνικῆς παρασκευῆς, ἔπρεπεν ἔλτοτε νὰ ἄρωμεν τὰς δυσχερείας, αἵτινες ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἀφεύκτως ἤθελον παρουσιασθῇ κατόπιν, καὶ ὅτι ὁ χρόνος, ὃν ἠθέλομεν ἀπολέσει εἰς συζητήσεις ματαίας ἐπὶ τῶν διατάξεων νομοσχεδίων, πολὺ ἐπωφελέστερον ἤθελε δαπανηθῇ εἰς γενικὴν συζήτησιν περὶ τῶν οὐσιωδῶν τῆς παρασκευῆς τῆς χώρας ὅρων, ἥτις ἀναδεικνύοντα τὰ σημεῖα τῆς ἐνώσεως ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς βάσις πρὸς σχηματισμὸν κυβερνήσεως οὐχὶ μειονοψηφούσης καὶ προσωπικῆς, ὑφισταμένης ἐκ τῆς ἀνοχῆς τῶν ἐναντίων ἢ τῶν μὴ ἐν αὐτῇ συμπατριωτῶν, ἀλλὰ κυβερνήσεως πλειονοψηφούσης καὶ συμπαγούς, κυβερνήσεως ἐχούσης ἀρχὴν καὶ στήριγμα τὰς ιδέας καὶ τὰ πράγματα· τὰ δὲ πράγματα σήμερον συγκεντρύνονται εἰς ἓν, εἰς τὸ ζήτημα τῶν παρασκευῶν.

Ἀλλῶς ὅμως ἐπὶ τῆς γενικῆς συζητήσεως ἐσκέφθη ἡ βουλὴ. Ἐνόμισεν, ὅτι ἡ συμμαχικὴ κυβέρνησις ἠδύνατο νὰ φέρῃ εἰς πέρας αἵσιον τὸ ἔργον τῆς παρασκευῆς, καὶ ἰδοῦ, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον ν' ἀντιστοιχῇται, ἂν ψηφοφορίαι περὶ τῶν νομοσχεδίων τῆς συμμαχικῆς κυβερνήσεως εἶναι ἐκκρεμεῖς ἢ οὐ, καὶ νὰ ᾔνε βέβαιον ὅτι, ἂν ἡ κυβέρνησις ἐπιμένῃ εἰς τὰ σχέδια αὐτῆς, ὅτι εἶνε ἐπὶ ἐκκρεμῆς; θὰ ᾔνε προσεχῶς καὶ ἀναποδράστως κατ' αὐτῆς. Πιστεύω, ὅτι ἐκ τῆς πορείας ἡμῶν ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν σύνοδον ταύτην περυσιασθέντων κυβερνητικῶν ζητημάτων ἐπίσθητε, ὅτι οὐδὲν ἔπεδιώξαμεν τοιαῦτα ζητήματα· ἐπίσθητε, ὅτι περιωρίσθημεν εἰς μόνον τὰ πράγματα, καὶ ὅτι ἠθελήσαμεν διὰ παντὸς μέσου ν' ἀποφύγωμεν τὰ κυβερνητικὰ ζητήματα· ἀλλὰ τὰ πράγματα ἐθεωρήσαμεν τοσοῦτον σπουδαῖα, ὥστε δὲν ἠθελήσαμεν ποτε νὰ θυσιασθῇ τι οὐσιώδες χάριν τοῦ ζητήματος τῆς συντηρήσεως τῆς κυβερνήσεως. Ἐὰν ἐφρόνουν, ὅτι, πιπτούσης τῆς κυβερνήσεως, ἦτο πιθανὸν νὰ σχηματισθῇ κυβέρνησις ἄλλη ἰσχυροτέρα τῆς παρούσης καὶ δυναμένη νὰ ἐπιτελέσῃ κάλλιον τὸ ἔργον τῆς ἐθνικῆς παρασκευῆς, δὲν ἤθελον περιορισθῇ εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν προτάσεων τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἤθελον ἀμέσως φέρῃ κυβερνητικὸν ζήτημα. Ἐπίσης, ἂν τὰ πράγματα ἦσαν ὅμοια, ἤθελον θεωρήσῃ κατ' ἡθικὸν μου νὰ φέρω ζήτημα ἐμπιστοσύνης ὡς πρὸς τὴν παρούσαν κυβέρνησιν. Ἀπαντῶντες γνωρίζετε ὅποιον ἔχω φράσημα περὶ τῆς πορείας τῆς κυβερνήσεως τῆς μέλαι τοῦδε, καὶ τὴν πορείαν ταύτην οὐδέποτε ἠθέλομεν ἀνεχθῇ ἐν τῇ βουλῇ, ἀνεχθῇ καταδικαστικῆς ψήφου, ἂν δὲν ὑπῆρχον ἄλλοι λόγοι, οἵτινες μᾶς ἐπέβαλλον νὰ θεωρήσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο ὡς δευτερεύον. Ἀφ' ἑτέρου, ἂν εἶχον τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι ἐκ τῆς πτώσεως τῆς κυβερνήσεως ἤθελον προκύψῃ δυσχερεῖαι εἰς τὸν τόπον, ἤθελον καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων σπουδαίως σκεφθῇ, πρὶν δώσω ψήφον, ἥτις θὰ εἶχεν ἀποτέλεσμα νὰ φέρῃ τὴν παραίτησιν τοῦ ὑπουργείου. Ἀλλὰ φρονῶ, ὅτι πίπτουσα ἡ κυβέρνησις θέλει ἀντικατασταθῇ παρὰ κυβερνήσεως ἄλλης, ἥτις οὔτε βελτίων οὔτε χειρότερη εἶναι τῆς παρούσης· θέλει εἶσθαι προσωπικὴ, ὡς καὶ ἡ παρούσα, καὶ θέλει συγκροτηθῇ εἴτε διὰ συμμαχίαν εἴτε ἐκ μειονοψηφίας

ἀναμενούσης τὴν ὑποστήριξιν αὐτῆς ἐκ τῆς ἀνοχῆς τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὴν κυβερνήτην· δὲν εἶναι δὲ δυνατόν νὰ ἔχω-
μεν κυβερνήτην χεῖρονα τῆς παρούσης, διότι τὰ μέτρα αὐτῆς
εἶναι τοιαῦτα, ὥστε οὐ μόνον οἱ ἀντίθετον πρὸς τὴν κυβερνή-
σιν γνώμην ἔχοντες καταδικάζουσιν αὐτά, ἀλλὰ βλέπομεν
αὐτὰ καὶ ἐν ταῖς συζητήσεσι ταῖς ἐν τῇ βουλῇ καὶ ἐν αὐταῖς
ταῖς ψηφοφορίαις καταδικαζόμενα καὶ ὑπὸ ἐκείνων, οἵτινες
ἐπιθυμοῦν τὴν ὑποστήριξιν τῆς κυβερνήσεως.

Τοιαύτη εἶναι ἡ θέσις τῶν πραγμάτων, καθ' ἣν στιγμὴν
παρουσιάζεται ἐκ νέου τὸ παραιτηθὲν ὑπουργεῖον ἐνώπιον
τῆς βουλῆς καὶ λέγει πρὸς αὐτήν· δὲν παρουσιάζομαι, ἵνα
ζητήσω τὴν ἐπανάληψιν ψηφοφορίας, ἥς τὸ ἐκρεμὲς οὐδόλως
θεωρῶ ἐπηρεάζον τὸ κυβερνητικὸν ζήτημα, ἀλλὰ παρου-
σιάζομαι ἐν πλήρει κυβερνητικῇ πανοπλίᾳ ὡς κυβερνήτης
ἐδραία· καὶ καθ' ἣν ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν, ἂν καλῶς ποι-
οῦσα παρουσιάζεται οὕτω ἐνώπιον τῆς βουλῆς, καὶ τί ὀ-
φείλει ἡ βουλὴ νὰ πράξῃ ἐνώπιον κυβερνήσεως οὕτω
παρουσιαζομένης ἐνώπιον αὐτῆς. Ὁρθῶς ἡ κυβερνήσις δὲν
ζητεῖ πρὸς λύσιν τοῦ κυβερνητικοῦ ζητήματος τὴν ἐπανά-
ληψιν τῆς ἐκκρεμῆς ψηφοφορίας· ὀρθῶς εἶπε πρὸς τὴν βου-
λὴν, ὅτι ἡ ἐπανάληψις τῆς ψηφοφορίας ταύτης ἐξαρτᾶται ἐκ
τῆς γνώμης τῆς κυβερνήσεως περὶ τοῦ ἄρθρου, ἐκ τῆς ἀποφά-
σεως αὐτῆς, ἂν θὰ ἐπιμείνῃ εἰς αὐτὸ, ἢ ἂν θὰ τὸ ἀποσύρῃ·
ἀλλ' ἄρα ἐπίσης ὀρθῶς ἡ κυβερνήσις ἐπανερχεται εἰς τὴν βου-
λὴν, καίτοι ἀνεγνώρισεν ὅτι μειονοψηφεῖ· δύναται εὐπροσώ-
πως κυβερνήσας, ἥτις μειονοψηφούσα παρητήρη, νὰ παρουσια-
σθῇ ἐκ νέου ἐνώπιον τῆς βουλῆς; Καὶ εἰς τὰς ἐρωτήσεις
ταύτας ἀπαντῶσιν αἱ σκέψεις, ἃς προηγουμένως ἀνέπτυξα
περὶ τῆς καταστάσεως τῆς βουλῆς. Ὅπως σήμερον ἔχουσι τὰ
τῆς βουλῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ σχηματισθῇ κυβερνήσις πλειονο-
ψηφούσα. Ὁφείλομεν ἄρα νὰ ἐξετάσωμεν, ἂν ἐντὶ καταστάσει τῶν
πραγμάτων, ὡς ἔχουσιν ἐντὸς τοῦ περιόλου τούτου, ἡ κυ-
βέρνησις ἢ νῦν παρουσιαζομένη εἶναι τιαύτη, οἷαν τὰ κοινο-
βουλευτικὰ νόμιμα ὑπαγορεύουσι νὰ ἀνεχθῶμεν. Τὸ κατ'
ἐμέ, βεβαίως ψῆφον ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν παρούσαν κυβερνή-
σιν δὲν δύναμαι νὰ δώσω, ἀλλὰ δὲν προτίθεμαι καὶ νὰ προ-
καλέσω ψῆφον ἀποδοκιμασίας, κατ' αὐτῆς. Δὲν δύναμαι νὰ
εἶπω, ὅτι κακῶς ἐπράξεν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ἐν ἣ
τὸ στέμμα εὐρίσκεται ἀνευ κυβερνήσεως, ν' ἀποδεχθῇ τὴν
διδομένην αὐτῇ νέαν ἐντολήν. Ἐπὶ τῶν πραγμάτων λοιπὸν
θὰ ἐξετάσωμεν ἐκ νέου τὴν πορείαν τῆς κυβερνήσεως, ἐπὶ
τῶν πραγμάτων θὰ συζητήσωμεν, ἐπὶ τῶν πραγμάτων θὰ
ψηφίσωμεν. Οὐδόλως, ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, θὰ ἀ-
ποβλέψωμεν εἰς τὰς ἐπὶ τὴν τύχην τῆς κυβερνήσεως συνε-
πειας τῆς ἐπὶ τῶν πραγμάτων ψηφοφορίας. Ἄν ψηφίζου-
τες ἐπὶ τῶν πραγμάτων προκαλοῦμεν διὰ τῆς ψήφου ἡμῶν
τὴν παραίτησιν τῆς κυβερνήσεως, οὐδόλως θὰ ἐπηρεασθῶμεν
ἐκ τούτου. Εἶναι ὅμως ἀφ' ἐτέρου εὐκατὸν νὰ συμπράξωμεν
ἐπὶ τῶν πραγμάτων· ἀπαιτεῖται δὲ πρὸς τοῦτο νὰ εὐαρεστη-
θῇ ἡ κυβερνήσις ν' ἀποδεχθῇ ὅτι παρεκάλεσamen αὐτήν
ἐπανεληφμένως καὶ ἐπιμόνως νὰ πράξῃ, νὰ θελήσῃ νὰ ἔλ-
θῃ εἰς συνενόησιν μετὰ τῆς βουλῆς ἐπὶ τῶν πραγματικῶν
τούτων ζητημάτων, ἵνα δυνηθῶμεν τοῦλάχιστον νὰ προβῶμεν
μετ' αὐτῆς ἕως τοῦ καταρτισμοῦ τῶν περὶ τῆς παρασκευῆς
νομοθετημάτων. Ἀλλ' ἐννοοῦμεν τὴν σύμπραξιν ἀνευ παραχωρή-
σεως ἐπὶ τῶν πραγμάτων, περὶ ὧν σαφῆ καὶ πλήρη διετρα-
νώσαμεν γνώμην. Εἶμαι δὲ πεπεισμένος, ὅτι δύναται ἤδη ἡ
κυβέρνησις νὰ ἐπιληφθῇ τοιαύτης ἐνεργείας ἀνευ οὐδε-
νός προσκόμματος. Πρώτερον ἀντέτατε λόγους, οὓς οὐδέπο-
τε ἐνέκρινον· σήμερον ὅμως νομίζω, ὅτι καὶ οὗτοι ἐκλείπουσι,
διότι σήμερον τὸ ὑπουργεῖον παρουσιάζεται ὡς νέα κυβερ-
νήσις καὶ νομίζω, ὅτι πράττει καλῶς, παρουσιάζομένη ὡς
νέα κυβερνήσις, νὰ παρουσιάσῃ καὶ νέα πράγματα. Ἄν

δὲ θεωρήσῃ χάριν οἰκονομίας χρόνου, ὅτι εἶνε πρέπον
νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ προγενέστερα νομοσχέδια, νομίζω ὅτι
πρέπει νὰ τὸ πράξῃ εἰς τρόπον, ὅστις νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς ἡμᾶς
νὰ συνεργασθῶμεν εἰς τὴν διαμόρφωσιν αὐτῶν· νομίζω ὅτι
δὲν πρέπει νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὰς διατάξεις ὡς πρὸς τὰς ὁποίας
ἀπεδείξαμεν, ὅτι εἶνε ἀδύνατον οὐ μόνον νὰ τὰς δεχθῶμεν,
ὡς παρουσιάζονται, ἀλλ' οὐδὲ καὶ νὰ τὰς τροπολογῇ
σωμεν. Ἐλπίζω, ὅτι ἡ κυβερνήσις παρουσιαζομένη ἤδη ἐνώ-
πιον ἡμῶν, ἵνα ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον τῆς ἐθνικῆς παρασκευῆς
δὲν θὰ θελήσῃ ἐκ λόγων ψευδοῦς φιλοτιμίας, μηδόλως προκα-
λουμένων ἤδη, νὰ παρεμποδίσῃ τὴν προτεινομένην σύμπραξιν.
Ἄν ἡ κυβερνήσις εὐαρεστήται νὰ ἐπιτρέψῃ, ὅπως ὑπὸ ἐπιτρο-
πῶν ἀναθεωρηθῶσι τὰ νομοσχέδια αὐτῆς καὶ ὑποβληθῶσιν
ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν εἰς τὴν βουλήν τὰ πορίσματα τῶν σκέψεων
αὐτῶν, νομίζω ὅτι ἐπὶ τῶν πορισμάτων τούτων δύναται
ἄριστα νὰ θεμελιωθῇ τὸ ἔργον, εἰς ὃ ἅπαντες ἀπεβλέπομεν.

Προσέχετε τὸν Αἴμον !

(Συνέχεια καὶ τέλος) 1)

Γ'.

Καθ' ὅσον ἐπέτρεπον ἡμῖν τὰ στενὰ ὅρια τοῦ ἀνά χει-
ρας ἔργου, παρηκολούθησαμεν τὴν βωσικὴν πολιτικὴν πο-
δηγετοῦσαν τοὺς Βουλγάρους διὰ τῶν ποικίλων ἐξελιγμῶν
τοῦ ἀνατολικῶ ζήτηματος καὶ πλείστα ὑπὲρ αὐτῶν ἀν-
τλοῦσαν ὠφελήματα ἐκ τῶν ἀγώνων τῶν ἄλλων ἐν Τυρκίᾳ
Χριστιανῶν. Πιστὴ μένουσα εἰς τὸ πρόγραμμα αὐτῆς, ἀφοῦ
ἐξήγειρεν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ληθάργου καὶ κατώρθωσε νὰ
γνωσθῶσι καὶ ν' ἀναγνωρισθῶσιν ὡς ἔθνος, ὁδηγεῖ ἤδη αὐ-
τοὺς ἡ Ρωσσία διὰ σφαγῶν καὶ αἱμάτων εἰς τὴν κατά-
κτησιν τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας, καὶ τὴν ἀπαίτη-
σιν τῶν ταύτην ἐτοιμάζεται νὰ ὑποστηρίξῃ ἐν τῷ συερ-
χομένῳ μετ' ὀλίγον συνεδρίῳ. Πρὸς εὐδωσιν τοῦ τοιοῦτου
σχέδιου εἰργάσθη ὡς πρωταγωνιστής, ἀνάματος διπλωμάτης,
μειζων παντός ἄλλου κατὰ τὴν λεπτότητα τῆς ἀγῆς καὶ
τὴν εὐκαμψίαν, ὠφελοῦμενος ἐκ πάσης περιστάσεως καὶ
ἐξ αὐτῶν ἀκόμη τῶν δυσμενεστάτων, πρὸ πάντων ὅμως
ἐκ τῶν σφαλμάτων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συναδέλφων
τοῦ κ. Βουρέ καὶ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, ἐπῆλθεν ἡ οὐχ ἥττον
εὐνοῦς τῇ πολιτικῇ τῆς Ρωσσίας ἀναστολὴ τῆς πληρωμῆς
τόκων τουργικῶν τοκομεριδίων, ἡ ἐξεγείρασα τὴν δυσμέ-
λειαν μυριάδων δαιμονίων ταύτην παρηκολούθησεν ἡ σφαγὴ
τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ προξένων καὶ μετ' ὀλίγον αἱ ἐν Βα-
τᾶ καὶ Ὁτλούκιου κορυφώσασαι τὴν ἀγανάκτησιν ἐ-
λοκλήρου τῆς χριστιανικῆς ἀπανθρωπείας. Ἀληθὲς εἶναι
ὅτι μετὰ τὴν συλληφθέντων ὑποκινήτων τῶν ἐν Βουλ-
γρᾶ ὁμοτήτων πολλοὶ ὑπῆρχον ἀπόστολοι τοῦ Πανσλα-
βισμού, μετ' ἐμφανισμοῦ εἰς Σοφιάδας καὶ διεγείροντες τὸν
μωσαϊστικὸν ὄχλον εἰς σφαγὴν τῶν χριστιανῶν. Ἀλλὰ τὴν
οὐχὶ ἴσως ἐπουσιώδη ταύτην λαπομέρειαν χθὲς μόλις ἐ-
πληροφορήθη ἡ Εὐρώπη, ἥτις μέχρι τούτου ὑπὸ μίαν μόνην
τῶν ἀπόψεων αὐτοῦ ἐθεώρει τὸ βδελυρὸν ἐκεῖνο δράμα.

Ἀλλ' ἡ σπουδαιότερα τῆς βωσικῆς πολιτικῆς ἐπικουρία
προσῆλθεν αὐτῇ ἐκ σημείου, ὅθεν πᾶν ἄλλο ἐδικαιούτο νὰ
περιμένῃ, ἐκ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ δηλαδὴ φιλελευθέρων, ὑποδε-
χθέντων ἀνοικταῖς ἀγκάλαις τοὺς πράκτορας τοῦ πανσλαβι-

1. "Ορα τὰ τρία ἀμέσως προηγούμενα φύλλα.

μοῦ, οἵτινες, ἀφοῦ ἀνῆλθον τὴν πυρκαϊάν, ἔφυγον καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἐκωραϊνόντες τὸν κόσμον διὰ τῶν γοερῶν αὐτῶν παρ' αὐτῶν. Πρὸς ἱκανοποίησιν τούτων, συναλθούσα εἰς θορυβώδεις ἐντεύξεις ἡ ἀντιπολιτευομένη Ἀγγλία, ἐψήφισε τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς πατροπαράδοτου πολιτικῆς, τὴν ἐκπτώσιν τῆς Τουρκίας καὶ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῆς ἐν Ἀνατολῇ διὰ τοῦ σλαβισμού. Τὸ δὲ ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη, ὑπεῖχον εἰς φοβερὰν πίεσιν, νὰ τροποποιήσῃ τὸ ἀνατολικὸν αὐτοῦ πρόγραμμα καὶ νὰ στρέξῃ εἰς νέαν κατάστασιν πραγμάτων ὑπὲρ τῆς Βοσνίας, Ἑρζεγοβίνης καὶ Βουλγαρίας. Ἡ τοιαύτη ἀνέλιπτος ἐπιτυχία ἐκορύφωσε τὴν ἐπαρσιν τῆς ῥωσικῆς διπλωματίας, ἥτις ἐκίνησεν αὐθημερὸν τοὺς Βουλγαροὺς εἰς ὑπογραφὴν ἀναφοράς πρὸς τὴν ἀνασσαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, δι' ἧς ἐζήτουν οὐδὲν ὀλιγώτερον ἢ τὴν προσάρτησιν τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας εἰς αὐτόνομον βουλγαρικὸν κράτος.

Δὲν ἀδικοῦμεν τοὺς Βουλγαροὺς ἀποδίδοντες αὐτοῖς τὴν ιδέαν, ὅτι λογίζουσιν ἑαυτοὺς ἱκανοὺς πρὸς ἀνδρῶν ἡγεμονείας ἐν χώραις, ὅπου ἡ ἀριθμητικὴ καὶ πρὸ πάντων ἡ κοινωνικὴ αὐτῶν ἀσημότης εἶναι προφανής, ἀφοῦ μάλιστα σαφῶς ἐδιδάχθησαν ἐκ τῶν τελευταίων γεγονότων, ὅτι πᾶσα τοιαύτη ἐκ μέρους αὐτῶν ἀπόπειρα ἤθελεν ἔχει ἀποτέλεσμα ὀλέθριον αὐτοῖς φυλετικὸν ἀγῶνα. Ταῦτα κάλλιστα γνωρίζουσι, ἡ δὲ ἀναφορὰ αὐτῶν εἶναι νέον στρατήγημα τῆς Ῥωσσίας, ζητούσης πολλὰ, ἵνα τύχῃ ὀλίγων, τῶν ἀρκούντων δηλ. αὐτῇ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ.

Διακρίνεται σήμερον πόθος τῆς Ῥωσσίας εἶναι νὰ ἀρπάσῃ παρὰ τῆς Πύλης μεταρρυθμίσεις τινάς, ἔστω καὶ ἀσημάντους, ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας. Περὶ τοῦ ποιοῦ τῶν μεταρρυθμίσεων ὀλίγον φροντίζει, ἐν μόνον πρᾶγμα ἀπαιτούσαν, νὰ ᾔται αὐταὶ εἰδικαί τῇ Βουλγαρίᾳ, διότι, τυγχάνουσα τοιούτων, θέλει δυνηθῇ ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων τὴν ὁροθεσίαν τῆς χώρας ταύτης, ἣν μάτην ζητεῖ ἀπὸ τοσούτων ἐνι-αυτῶν παρὰ τοῦ Πατριαρχείου.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἡ θέσις τῆς Ῥωσσίας, ἂν γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀρχὴ εἰδικῶν μεταρρυθμίσεων ὑπὲρ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, καθίσταται ὄντως ἐπίζηλος καθότι θέλει σπεύσει νὰ ζητήσῃ τὴν παραχώρησιν αὐτῶν εἰς διαμέρισμα, ἐκεῖ οὖν πρὸ παντός ἄλλου, τὸ μείζονας ὑποστάν ζημίας ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως. Ἡ δὲ Εὐρώπη δὲν ἤθελε δυνηθῇ, ἀνευ προφανοῦς ἀντιφάσεως καὶ παραδειγματικῆς ἀναληψίας, νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι τῆς φιλανθρωπίας τὰ εὐεργετήματα πρέπει νὰ ἐπιδαψιλευθῶσιν οὐχὶ εἰς τὰ θύματα, ἀλλ' εἰς τοὺς μὴ παθόντας. Ἄμα δὲ κατορθώσῃ, οὕτω ἡ Ῥωσσία ν' ἀναγνωρισθῇ ἐπισήμως, ὅτι ἡ Βουλγαρία δὲν ἀπολήγει πρὸς νότον εἰς τὰ Βαλκάνια, καὶ τύχῃ ὑπὲρ τῆς οὕτω ὁρισθείσης χώρας οἰωνόηποτε παραχωρήσεων, εὐκολον ἔσται αὐτῇ νὰ δειχθῇ μετ' ὀλίγον ἀπαιτητικώτερα περὶ τὴν ἔκτασιν τῶν μεταρρυθμίσεων τούτων, καθότι οἱ Σλάβοι εἶναι ἐπιτηδεύτατοι εἰς τὸ νὰ καθιστῶσι πᾶσαν παραχώρησιν ἀφστηρίαν νέων ἀπαιτήσεων. Τὴν ζητούμενην σήμερον ἐγγύησιν κατὰ νέων σφαγῶν ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ περιλαμβανοῦσα καὶ τὸ διαμέρισμα Φιλιπποπόλεως, θέλει διαδεχθῇ μετ' ὀλίγον ἡ ἀπαίτησις διοικητικῆς καὶ ἑπειτα πολιτικῆς αὐτονομίας τῆς ὡς ἀνωτέρω ὁροθετηθείσης χώρας, καὶ οὕτω ἡ Εὐρώπη θέλει ἰδρῶσει λεληθότως σλαβικὴν ἡγεμονίαν διασκελίζουσαν τὰ Βαλκάνια καὶ λύουσαν τὸ διπλὸν πρόβλημα τῆς Ῥωσσίας. Οἱ Βούλγαροι, ἅμα χειραφετηθέντες, θέλουσιν ἀμέσως ἀκολουθήσει τὸ φυλετικὸν αὐτῶν ἐνστικτον, συνιστῶντες κατὰ μίμησιν τῶν Σέρβων, κα-νονοχυτήρια, πυριτιδαποθήκας καὶ ὀπλοστάσια, ἀντὶ σχο-λείων καὶ πανεπιστημίων, βοηθούντων δὲ καὶ τῶν Ῥώσων στρατηγῶν καὶ ἀξιωματικῶν, θέλει σχηματισθῇ μετ' οὐ πολὺ στρατὸς, ἱκανὸς νὰ λύσῃ τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα πρὸς ὁ-

φελος τῶν πατρῶνων αὐτῶν, ἀφοῦ μάλιστα ἐφρόντισαν οὕτω νὰ στερῇσιν τὴν τουρκικὴν πρωτεύουσιν τοῦ φυσικοῦ αὐτῆς πρὸς ἄρκτον προμαχῶνος. Οὕτω λοιπὸν ἡ ἀθέτησις τῆς ἀρχῆς τῆς μονιμότητος, πρὸς ἀποκλειστικὸν ὄφελος τῶν Σλάβων, ἰσοδυναμεῖ ἀκριβῶς πρὸς ἐγκατάλειψιν καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς γεωγραφικῆς ἀκεραιότητος τῆς Τουρκίας.

Προφανὲς εἶναι, ὅτι οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐλευθερόφρονες οὐδόλως ὀρέγονται τοιαύτης τινὸς λύσεως τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος, ἀλλ' ἐλαυνόμενοι ὑπὸ φιλανθρωπίας, ἐπιθυμοῦσι μόνον νὰ καταστῇ ἀδύνατος εἰς τὸ μέλλον ἡ ἐπανάληψις τῆς φρικώδους συμφορᾶς, ἐφ' ἣ ἐπένθησε πᾶσα ἀνεξαιρέτως καρδιά. Τοῦτο ὁμῶς κατορθύεται καὶ χωρὶς νὰ ἐπιστεγασθῇ τὸ οἰκοδόμημα τῆς ῥωσικῆς πολιτικῆς δι' ἀναγνωρίσεως τῆς σχε-διασθείσης ὑπ' αὐτῆς φαντασιώδους Βουλγαρίας· ἀνευ ἰδρύσεως καταστάσεως πραγμάτων, ἐπιτρεπούσης εἰς καισαρικὸν κράτος ν' ἀντικαταστήσῃ διὰ τῆς πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς τοῦ Σλαβισμού μισαλλοδοξίας τὰς ἀντεκδικήσεις τῶν Βασι-βουζούκων, καὶ ἀνευ παραδόσεως τῶν Βαλκανίων εἰς τὰ τάγματα αὐτοῦ, ἵνα ἐκεῖθεν ἀπειλῇ κατακτήσεις. Ἀλλ' οὐδὲ φιλάνθρωπον νομίζομεν τὴν εἰς δεσπότην παραχώρησιν τῶν μέσων νὰ ὑποτάξῃ ἑκατομμύρια χριστιανῶν, ὑποβάλλων αὐτοὺς εἰς οἶαν καὶ τοὺς Πολωνοὺς καταναγκαστικὴν μεταμόρφωσιν, καὶ ἐτι ὀλιγώτερον φρόνιμον τὴν προσθήκην εἰς τὴν ἰσχὺν τῆς Ῥωσσίας θαλασσοκρατίας, δι' ἧς δύναται νὰ φράξῃ εἰς τὴν Εὐρώπην τὴν πρὸς Αἴγυπτον καὶ τὰς Ἰνδίας ὁδόν.

Οἱ δὲ ἐλπίζοντες, ὅτι οἱ αὐτονομίας τυχόντες Βούλγαροι θέλουσιν ἀκολουθήσει, ἀντὶ ῥωσικῆς, ἐθνικῆς πολιτικῆς, λη-σμονοῦσιν ὅτι συστατικὰ τῆς ἐθνικότητος στοιχεῖα εἶναι ἡ ἱστορία καὶ ἡ φιλολογία, ἐν δὲ τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἡ θρησκεία. Ἀλλ' ὁ λαὸς οὗτος ἱστορίας μὲν καὶ φιλολογίας οὐδ' ἔχνος ἔχει, ἡ δ' ἐκκλησία αὐτοῦ συνδέεται στενῶς τῇ ῥωσικῇ. Κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν μοσχοβίται διδάσκαλοι καταγίνονται νὰ μεταβάλλωσιν εἰς γλῶσσαν τῶν Βουλγαρῶν τὴν βιβλιοστομίαν, καὶ νὰ προκρίσωσιν αὐτοὺς καὶ δι' ἱστο-ρικῶν παραδόσεων, μετονομαζόντες βασιλεῖς τοὺς ἀρχηγούς συμμοριῶν, οἵτινες κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐποίουν ἐκδρομὰς εἰς τὰς εὐφόρους πεδιάδας τῆς Θράκης. Πράγματι ὁμῶς, οὐδεμίαν ἱστορικὴν ἀνάμνησιν, οὐδὲν στρατιωτικὸν τρόπον, οὐδὲν βῆμα ἐπιτελεσθὲν ἀπὸ κοινοῦ πρὸς τὸν πολιτισμὸν πα-ρέχει τὴν ιδέαν τῆς πατρίδος εἰς τὸν λαὸν τοῦτον, συνιστά-μενον ἐξ ἀγέλης χωρικῶν ἀξέστων, ποιματινῶν ὑπὸ ἑκα-τοντάδος διδασκάλων, ἥτις ὀργάνων τῆς Ῥωσσίας. Οἱ διδά-σκαλοι οὗτοι στρατολογοῦνται, ὡς ἐν ἀρχῇ εἶπαμεν, μεταξὺ τῶν μᾶλλον ἐξημμένων νεανίσκων καὶ ἐκπαιδεύονται ἐν Μό-σχῃ, ὅπου, πρὶν μάθωσιν ὅτι εἶναι Βούλγαροι, διδάσκονται, ὅτι εἶναι Σλάβοι καὶ ὡς τοιοῦτοι νόμιμα τέκνα τοῦ Τζάρου, τοῦ πατρὸς πάντων τῶν Σλάβων. Ἡ ἀποκλειστικὴ αὐτῇ κατῆχησις συμπληροῦται διὰ τῆς ιδέας τῆς συνενώσεως ὁ-λοκληροῦ τῆς σλαβικῆς οἰκουμένης ὑπὸ τὸ σιγήπτερον τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς κατακτηθείσης τῆς οἰκουμένης ὑπὸ τῆς προνομιοῦχου ταύτης φυλῆς. Ὁ ἐκ τούτων σχολίων ἀπο-φοιτήσας δὲν εἶναι πλέον Βούλγαρος, ἀλλ' ἀπόστολος φα-νατικῆς τῆς μεγάλης ταύτης ιδέας καὶ κήρυξ τῶν ἀπακα-λυπτικῶν δογμάτων τοῦ Πανσλαβισμού, κατὰ τὸ λοιπὸν ὁμῶς ἀμαθέστατος, διότι ἐδιδάχθη ὅσα μόνον χρησιμεύουσι πρὸς κήρυξιν τοῦ σλαβικοῦ λόγου, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐκλείσθησαν εἰς πᾶσαν ἐπιστημονικὴν ἀκτίνα. Ἀλλὰ, πλὴν τῆς διανοίας, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὑψίσταται ἐκρωσσιασμὸς τῆς βουλγαρικῆς αὐτοῦ καταλήξεως οὐλοῦ μετατροπομένης εἰς ὄφρ. Καθ' ὃν τρόπον οἱ δημοδιδάσκαλοι ἐν Μόσχῃ, οὕτω καὶ οἱ Βούλγαροι ἱερεῖς ἐκπαιδεύονται ἐν Κιέβ, ἵνα καταστῶ-σιν, ὡς συνέβη ἐσχάτως, ὑποκινηταὶ ἐπαναστάσεων καὶ τυ-φλά ὄργανα τοῦ ἐκρωσσιασμοῦ τῆς Ἀνατολῆς.

Ὁ δὲ θέλων νὰ ἐννοήσῃ πόσον ἰσχυρὸς ὁ μεταξὺ ῥώσων καὶ βουλγάρων σύνδεσμος τῆς κοινῆς θρησκείας, ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο νὰ ἐνθυμηθῇ, ὅτι τοιοῦτος δεσμός ἤρκεσε νὰ καταστήσῃ ἐπὶ ὀλόκληρον αἰῶνα τοὺς Ἕλληνας πειθήνια ὄργανα τῆς Ῥωσσίας, κατισχύων τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας καὶ φιλολογίας καὶ πασῶν τῶν ἐνδόξων ἀναμνήσεων, αἵτινες μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ σλάβων ὀρύττουσι τάφρον βαθεῖαν. Μόλις δὲ μετὰ μακρὰν σειρὰν ταπεινώσεων, ψευθειῶν ἐλπίδων καὶ προφανῶν σημείων φυλετικῆς ἐχθρότητος, ἐπαυσαν οἱ Ἕλληνες θεωροῦντες τὸν Τσάρον ὡς φυσικὸν αὐτῶν προστάτην. Ἀλλὰ περιττὸν εἶναι νὰ μακρηγοῦμεν, ἀφοῦ αὕτη ἡ διαγωγὴ τῶν Βουλγάρων, ἀφ' οὗ ἤρχισε νὰ γίνηται λόγος περὶ αὐτῶν ἐν Εὐρώπῃ, ἀρκούντως ἀπέδειξεν ὅτι, οὐδ' ἰδέας ὑπαργούσης παρ' αὐτοῖς ἰδιαιτέρας ἐθνικῆς ὑπάρξεως, φέρονται ἀκατασχέτως πρὸς τὸ κέντρον τῆς σλαβικῆς ὀγκῆς.

Δ.

Ταῦτα ἐνομίζομεν ὅτι πρέπει καλῶς νὰ σταθμίσῃ τὸ φιλελευθερον ἐν Ἀγγλίᾳ κόμμα καὶ τὰς ἐνδεχομένας συνεπείας τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς σλάβους ἀποκλειστικῆς ὑποστηρίξεως. Οἱ φιλελεύθεροι οὗτοι ἄνδρες πρέπει νὰ σκεφθῶσιν, ὅτι ἡ μετὰ τῶσαύτης ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς ἐπιτελουμένη ὑπόγειος ἐργασία τῆς Ῥωσσίας ἀπέδωκεν ἤδη αὐτῇ τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἀποτέλεσμα, ὅτι οἱ πανταχοῦ σλαβικοὶ πληθυσμοὶ θεωροῦσιν ἀπὸ τοῦδε ἑαυτοὺς ὡς κρείκους τῆς αὐτῆς ἀλύσου, ὥστε πᾶσα βουλγαρικὴ πρέπει νὰ λογίζεται κατὰκτησις ῥωσικῇ, ὁ δὲ σήμερον αἰὼν εἶναι, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, εὐνοϊκὸς εἰς τὰς φυλετικὰς συμπυκνώσεις. Ἄν δὲ οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐλευθερόφρονες ἐπιμείνωσιν ἰσχυρίζόμενοι, ὅτι ταυτίζονται τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ καὶ τῆς Ῥωσσίας τὰ πολιτικὰ συμφέροντα, θέλουσι παραστήσει εἰς τὰ ὅμματα τῆς Εὐρώπης τὸ ἀνήθικον θέαμα πολιτικοῦ κόμματος, ζητούντος νὰ δικαιολογήσῃ στιγμιαίαν παραφορὰν διὰ παραδοξολογιῶν, ὧν ἡ πραγματοποίησις ἰσοδυναμεῖ πρὸς αὐτοκτονίαν τῆς Ἀγγλίας. Ἄν ὅμως τὸ κόμμα τοῦτο, συνελθὼν εἰς ἑαυτὸ, φρονεῖ ὅτι ἀποστολὴ τῆς Ἀγγλίας ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι καὶ σήμερον, ὡς πρὶν, ἡ ὑπεράσπισις τῆς ὑπὸ τοῦ Πανσλαβισμοῦ ἀπειλουμένης ἐλευθερίας, καιρὸς τότε εἶναι νὰ σταματήσῃ εἰς τὸν ὀλισθηρὸν τοῦτον κατήφορον, ἀσπαζόμενον, κατὰ μίμησιν τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς Δύσεως καὶ τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης, πρόγραμμα ἥττον σλαβικὸν καὶ μᾶλλον χριστιανικόν. Προφανῶς ἀδύνατον εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς Ῥωσσίας θεωρουμένη ὡς μέγιστος θρίαμβος ἰδρυσις πολιτικῶς ἢ διοικητικῶς αὐτονόμου Βουλγαρίας κατόχου τῶν Βαλκανίων, νὰ ἐκπληρῶνῃ συγχρόνως καὶ τοὺς μυχίους τῆς Ἀγγλίας πόθους, προφανῆς δὲ μωρία τὸ νὰ παραδοθῇ εἰς λαὸν, ὁμόφρονον, ὁμόφυλον καὶ ὁμόθρησκον τῷ ῥωσικῷ, ἡ φρούρησις τῶν χωρῶν τὰς ὁποίας ἐποφθαλμία ἡ Ῥωσσία. Αἱ κλεῖδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐμπιστευόμεναι παρὰ τῆς Εὐρώπης εἰς τοιοῦτον κλειδοκράτορα εἶναι παραλογισμὸς ἀπίστευτος ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι. Ἀλλὰ καὶ ἐθνικοῦ βίου ἂν νομίζωσι δεκτικούς τοὺς Βουλγάρους, οἱ ἄγγλοι ἐλευθερόφρονες πρέπει καὶ πάλιν νὰ σκεφθῶσιν, ὅτι ἡ δόξα τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ὅλης Εὐρώπης εἶναι πράγματα πολῦτιμα, καὶ ἄξια ἐγγυήσεως τινος σπουδαιοτέρας τοῦ ὑποτιθεμένου φρονήματος δύο ἑκατομμυρίων ἀξέστων χωρικών.

Οὐδόλως ἀρνούμεθα, ὅτι ἡ φιλάνθρωπία ἐπιβάλλει εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ καθήκον νὰ προλάβῃ τὴν ἐπανάληψιν ἐν Βουλγαρίᾳ ἀπαισιῶν σκηνῶν, καὶ ἀδικον ἤθελεν εἶναι νὰ κα-

ταδικασθῇ ὀλόκληρος λαὸς διότι ἔτυχε νὰ ἐκλεχθῇ ὄργανον τῶν ὑποχθονίων σιοπῶν τῆς Ῥωσσίας. Ἀλλὰ μεταξὺ τῆς παραδόσεως τῆς Ἀνατολῆς εἰς τοὺς σλάβους καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως αὐτῶν εἰς τὴν παρούσαν τύχην των, ὑπάρχει μέση τις ὁδὸς, τὴν ὁποίαν, ἐλευθερόφρονες καὶ φιλάνθρωποι οὗτοι ἄνδρες, ἂν θέλωσι νὰ ἦναι ἄξιοι καὶ εἰς τὸ μέλλον τῶν ἐπιθέτων τούτων, πρέπει νὰ βαδίσωσιν ἀπαρεγκλίτως. Ἀντὶ δηλ. νὰ συνηγορῶσιν ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τῶν σλάβων, ἔπρεπε πᾶσαν αὐτῶν τὴν ἐπιρροὴν νὰ χρησιμοποιήσωσι ἵνα ἐξαναγκάσωσι τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης νὰ μεσολαβήσωσι ὁμοθυμῶς ὑπὲρ ἀνακουφίσεως τῆς τύχης πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν ἐν Ἀνατολῇ λαῶν, διότι οὕτω πολιτενόμενοι οὐ μόνον δίκαιον, φιλάνθρωπον καὶ ὄντως πολιτικὸν ἔργον ἤθελον ἐπιτελέσει, ἀλλὰ καὶ τὰς πλεκτάνας ἤθελον ματαιώσαι τῆς Ῥωσσίας, ἀναγκάζοντες αὐτὴν νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Εὐρώπης. Ἄν δὲ ἡ Εὐρώπη ἀπέκαμεν περιμένουσα τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τουρκικῶν μεταρρυθμίσεων, ἃς ἐπιβάλλῃ τότε τὰς μεταρρυθμίσεις ταύτας. Ἀφοῦ δὲ νομίζεται ἀρκούντως ἰσχυρά, ὅπως ἐκδιώξῃ τοὺς Τούρκους ἐκ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐδάφους καὶ ἀνιδρῶσιν ἀντ' αὐτῶν τοὺς Σλάβους ἐν τῷ Βοσπόρῳ, πολὺ εὐκολώτερον ἔσται αὐτῇ νὰ ἐπιβάλλῃ ἐκεῖ θεσμούς συμφώνους πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ αἰῶνος.

Ε.

Ἄν ὅμως ἡ ἀνιδρυσίς προνομιούχου βουλγαρικῆς ἐπαρχίας καθίστατο ἐκ τῶν περιστάσεων καὶ τῶν προηγούμενων σφαλμάτων δυστυχὴς ἀνάγκη, πρέπει τότε νὰ στραφῇ ΠΡΟΣΟΧΗ Εἰς τὰ ΒΑΛΚΑΝΙΑ τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας, μὴ ἐπιτρεπούσης κατ' οὐδένα τρόπον νὰ περιληφθῶσι ταῦτα εἰς τὴν Βουλγαρίαν, οὐδὲ βουλγαρικὸν δικαίωμα παραδεχομένης κανὲν πρὸς νότον τῶν ὁρέων τούτων ἢ ἐπ' αὐτῶν, ἵνα ἀφῇ τὸ ἔσχατον τοῦτο προπύργιον εἰς τὴν Τουρκίαν. Πλὴν τούτου, ἀφοῦ πᾶν μονομερὲς ὑπὲρ τῶν Σλάβων προνόμιον δύναται δικαίως νὰ θεωρηθῇ ὡς σιωπηλὴ συναίνεσις τῆς Εὐρώπης πρὸς ἀποκλειστικὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἄλλων φυλῶν, νομίζομεν ὅτι τοιαύτη τις διαρρύθμισις ἤθελεν εἶναι ἀδίκος καὶ ἀντιπολιτικὴ. Προφανὲς εἶναι, ὅτι τοιαύτη τις ἀνωμαλία εἰς μόνην τὴν Ῥωσσίαν δύναται νὰ συμφέρῃ, οἱ Ἕλληνες λοιπὸν καὶ οἱ ἄλλοι χριστιανοί, οἱ μέχρι τοῦδε ἐπιτυχῶς ἀγωνισθέντες κατὰ τῆς σλαβικῆς ἐπιδρομῆς, θέλουσιν ἀποθαρρυνθῇ, βλέποντες τὴν ἡνωμένην Εὐρώπην ἀδυνατοῦσαν νὰ ματαιώσῃ τὰ πρόδηλα σχέδια τῆς Ῥωσσίας. Τὴν ἀποθάρρυνσιν θέλει ἀκολουθήσει ἡ ὑποχώρησις ἐνώπιον τῆς ἀκατασχέτου σλαβικῆς πλημμύρας ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ, ἡ δὲ ῥωσικὴ πολιτικὴ θέλει φθάσει καὶ τότε διὰ πλαγίας ὁδοῦ εἰς τὸν ποθοῦμενον ὅρον τοῦ σλαβικοῦ ἀγῶνος.

Ἡ ἀληθὴς ὅμως καὶ ὑγιαίνουσα πολιτικὴ ἀπαιτεῖ, ἀντὶ τούτου, ἐλευθερον μεταξὺ τῶν διαφόρων φυλῶν στάδιον διαγωνισμοῦ καθότι αἱ μεταξὺ λαῶν ἀντιζηλῖαι εἶναι ἀναγκαῖον στοιχεῖον τῆς φυσικῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἡ ἐκ τούτων ἀνησυχία ἐπιδρᾷ σιωπηρῶς πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος. Ἐν δὲ τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ ἡ ἑλληνοσλαβικὴ ἀντιζηλία εἶναι ἡ μόνη ἐγγύησις κατὰ τῆς ἐπικρατήσεως ἐν Ἀνατολῇ τοῦ Σλαβισμοῦ. Οἱ Ἕλληνες πιθανὸν εἶναι νὰ ἔχωσι τινὰ τῶν ἀποδορμένων αὐτοῖς ἐλαττωμάτων, οὐχ ἥττον ὅμως διὰ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν καὶ τῆς ἀναμειβητέτου κοινωνικῆς ὑπεροχῆς ἀποτελοῦσιν ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ δύναμιν σπουδαίαν, ἣν ἀδικον ἤθελεν εἶναι νὰ παραγνῶνίσῃ ἡ Εὐρώπη θέτουσα αὐτοῖς εἰς ἥττονα μοῖραν τῶν Βουλγάρων.

Αἱ ἰδέαι ἡμῶν περὶ τῶν προσφορωτέρων μέσων πρὸς κα

τάπυσιν τῆς παρούσης κρίσεως καὶ περιορισμὸν τῆς ῥωσικῆς βουλίας δύνανται νὰ συμπυκνωθῶσιν εἰς τὰς κατωτέρω τρεῖς προτάσεις.

Α') Οὐδεμία πρέπει νὰ δημιουργηθῇ ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας ἐξαιρετικὴ θέσις, ἐλευθεριώτεροι δὲ θεσμοὶ ν' ἀπονεμηθῶσιν εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ὑποδούλους τῇ Τουρκίᾳ λαούς.

Β') Ἄν ἀποβῇ ἀδύνατος ἡ ἀποφυγὴ παραχωρήσεως τῇ Βουλγαρίᾳ ἰδιαιτέρου διοικητικοῦ συστήματος, συνεπάγοντος τὴν ὁροθεσίαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, οὐδεμία πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ κατ' ἀρχὴν βουλγαρικὴ ἀξι-
ωσις ἐπὶ τῆς ἐντεῦθεν τοῦ Αἰμου χώρας, ὁ-
ριον δὲ ἀμετακίνητον τῆς Βουλγαρίας νὰ ὁ-
ρισθῇ πρὸς νότον ἢ σειρὰ τοῦ Αἰμου.

Γον. Βίς πάντας ἀνεξαιρέτως τῆς τε εὐρωπαϊκῆς καὶ ἀ-
σιατικῆς Τουρκίας τοὺς λαοὺς νὰ παραχωρηθῶσιν ὅμοιαι κατὰ
πάντα μεταρρυθμίσεις, ἵνα μείνῃ ἐλεύθερος ὁ μεταξὺ αὐ-
τῶν ἀνταγωνισμός.

Ἄν δὲν ληφθῶσι τοιαῦται ὑπὸ τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλω-
ματίας προφυλάξεις, ὁ δὲ ἀγγλικὸς λαὸς, παραγωνρίζων τὰ
τιμαλφέστερα αὐτοῦ συμφέροντα, ἐξακολουθήσῃ νὰ ὑποε-
στηρίζῃ τὸν θρίαμβον τοῦ Πανσλαβισμοῦ ἐν Ἀνατολῇ, τότε
πρέπει νὰ εἰπωμεν, ὅτι πληροῦται ἡδὴ ἡ προφητεία, τοῦ ἐν
Ἄγ. Ἐλένη ἐξορίστου καὶ ὑπὸ ἀδυσωπῆτου φέρεται ἡ Ἀγγλία
εἰμαρμένης εἰς τὴν καταστροφὴν.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ὡς βλέπουσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται ἐν τοῖς κατωτέρω δη-
μοσιευομένοις πρακτικοῖς τῆς βουλῆς ἐπανελήφθη χθὲς ἐν τῇ βουλῇ
ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ περὶ συνολογώσεως δανείου
40 ἑκατομμυρίων ὑπουργικοῦ νομοσχεδίου. Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὄλῳ
βουλευταὶ 163 καὶ ὑπὲρ μὲν τοῦ ἀριθμοῦ 81, ἐν οἷς καὶ οἱ κατὰ
τὴν πρώτην ψηφοφορίαν ἀπόντες κ. κ. Π. Οἰκονόμου, Α. Κορψιω-
τάκης, Κάρ. Νάζος, Ν. Καφετζόγλους καὶ Ν. Καλάρης· ἐκ τριῶν
κατὰ τὴν πρώτην ψηφοφορίαν ὑπὲρ τοῦ ἄρθρου [ψηφισάντων εἰς
κατεψήφισεν ἡδὴ αὐτοῦ] ὁ κ. Ρ. Τσιρόπουλος καὶ δύο ἀπῆσαν οἱ
κ. κ. Φ. Φίλωνος καὶ Δ. Κουνουτιώτης. Κατὰ τοῦ ἄρθρου δὲ ἐψη-
φοφόρησαν 82, ἐν οἷς οἱ κατὰ τὴν πρώτην ψηφοφορίαν μὴ πα-
ρευρεθέντες κ. κ. Γ. Δ. Τσώκρης, Κ. Κοσονάκος, Ι. Δροσινός καὶ
ὡς ἄνω εἰπομεν, Ρ. Τσιρόπουλος. Οἱ κατὰ τὴν πρώτην ψηφοφο-
ρίαν ἀρνηθέντες ψῆφον χθὲς δὲν ἦσαν παρόντες.

— Μετὰ τὴν χθεσινήν συνεδρίαν τῆς βουλῆς ὁ κ. Κουμουνοῦ-
ρος ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ τυχὼν ἀκροάσεως παρὰ τῷ βασι-
λεὶ προσήνεγκε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ.

— Ἐπανῆλθε χθὲς ὁ βουλευτὴς κ. Κωνσταντῖνος Κοσονάκος.

— Ἀπενεμήθη τὸ παράσημον τῶν ἀνωτέρων Ταξιαρχῶν εἰς τὸν
κ. Ν. Δραγοῦμην, καὶ ὁ χρυσοῦς σταυρὸς τοῦ Σωτήρος εἰς τὸν κ.
Στέφανον Σκουλούδην.

— Συνεκλήθησαν τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια τοῦ κράτους ἵνα συν-
έλθωσι τὴν 12 προσεχὺς μηνὸς Δεκεμβρίου.

— Ἀφίκοντο χθὲς ἐκ Μυκηνῶν οἱ κ. κ. Σχλεῖμαν καὶ Φιντικλῆς.

Ἔργασίαι τῆς Βουλῆς

Συνεδρίασις τῆς 23ης Νοεμβρίου.

Προεδρεύοντος τοῦ προέδρου κ. Θ. Ζαίμη.

Ἡ συνεδρίασις ἀρχεταὶ ὥρα 2,25 λ.μ. μ.

— Ἀναγινώσκονται καὶ μετὰ τινὰς ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεις
ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

ΚΟΙΝΟΜΟΝΑΧΙΟΝ. Κατὰ τὴν παρελθούσαν Πέμπτην ἡ

πλειονοψηφία τῆς βουλῆς δὲν ὑπεστήριξε τὴν γ' διάταξιν τοῦ
ὑπ' ἡμῶν υποβληθέντος νομοσχεδίου, ἐπομένως ἐθεωρήσαμεν
τοῦτο ὡς ἄρσιν ἀφ' ἡμῶν τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς βουλῆς καὶ
ὑπεβάλομεν τὰς παρατήσεις μας εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ἀ-
νέθετο τὸν σχηματισμὸν ὑπουργείου εἰς τὸν κ. Δεληγεώργην.
Ὁ κ. Δεληγεώργης εἶπεν εἰς τὴν Α. Μ., ὅτι ἡ κυβέρνησις
οὔτε ἡττήθη οὔτε ἐνίκησε, ἀφοῦ ἡ ψηφοφορία τῆς Πέμπτης
ἠκυρώθη ὑπὸ τῆς βουλῆς. Μετὰ τὸν κ. Δεληγεώργην ἐκλή-
θημεν ἡμεῖς εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εἰπομεν, ὅτι τὸ ζήτημα
περὶ τῆς ἐπιψηφίσεως ἢ μὴ τοῦ ἄρθρου δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἐ-
πιρροὴν εἰς τὸ κυβερνητικὸν ζήτημα. Ἡ Α. Μ. ἐκάλεσεν αὐ-
θις τὸν κ. Δεληγεώργην, καὶ πάλιν οὗτος ἡρνήθη νὰ σχημα-
τίσῃ κυβέρνησιν. Μετὰ τοῦτο ἡ Α. Μ. ἐνετείλατο ἡμῖν ὅτι
ὀφείλομεν νὰ ἀνακαλέσωμεν τὴν παραίτησίν μας, καὶ οὕτως
ἐπράξαμεν.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Κατὰ τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐκλήθη
ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς ἀκρόασιν διὰ τοῦ ἰδιαίτερου αὐτοῦ
γραμματέως. Εἶπον εἰς τοῦτον, ὅτι τὴν ὀρισμένην ὥραν
τετάρτην καὶ ἡμίσειαν μετὰ μεσημβρίαν θὰ μεταβῶ παρὰ
τῷ βασιλεῖ, ἀλλὰ ἐξέφρασα τὴν ἀπορίαν μου, πῶς κα-
λεῖται ἡ ἀντιπολίτευσις νὰ σχηματίσῃ κυβέρνησιν, ἀφοῦ τὸ
ζήτημα εἶναι ἐτι ἐκκρεμὲς ἐνώπιον τῆς βουλῆς. Πρὸ τῆς 4
καὶ 1]2 ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως ἐπανῆλθε καὶ μοι
εἶπεν, ὅτι μετὰ τὴν ὑπ' ἐμοῦ γενομένην πληροφορίαν ὁ βα-
σιλεὺς εἶναι ἠναγκασμένος ν' ἀναστείλῃ τὴν πρόσκλησιν. Τὴν
ἐπομένην αὐθις ὁ γραμματεὺς μὲ προσεκάλεσεν, ἵνα μεταβῶ
τὴν 3 ὥραν παρὰ τῇ Α. Μ. Μετέβην, καὶ ὁ βασιλεὺς μὲ ἡ-
ρώτησε περὶ τῶν γεγονότων ἐν τῇ βουλῇ τὴν ἐποῦσαν
τῆς ψηφοφορίας δηλ. τὴν Παρασκευὴν. Ἀπήντησα, ὅτι τὸ
ζήτημα εἶναι ἐκκρεμὲς καὶ περὶ τούτου διὰ νέας ψηφοφο-
ρίας θ' ἀποφασίσῃ ἡ βουλὴ. Ὁ βασιλεὺς μὲ προσεκάλεσε νὰ
δώσω γραπτὴν τὴν ἀπάντησιν ταύτην, ὅπερ καὶ ἐπράξα. Χθὲς
αὐθις ἐκλήθη παρὰ τῷ βασιλεῖ, ὅστις μοι εἶπεν, ὅτι
τὸ ὑπουργεῖον ἐπιμένει εἰς τὴν παραίτησίν του, ἐγὼ δὲ ἀ-
πήντησα, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ὅταν δὲν ἡττᾶται ἐν τῇ
βουλῇ, δύναται διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους νὰ παραι-
τῇται, περὶ τοῦ ὕφισταμένου ὅμως ζητήματος δέον ν' ἀποφασίσῃ
ἡ βουλὴ. Ὁ βασιλεὺς μοι εἶπε τότε, ὅτι θὰ ὁμιλήσῃ μετὰ
τοῦ πρωθυπουργοῦ.

Ταῦτα ἐγένοντο κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας. Ἦδη συγχω-
ρήσατέ μοι νὰ κάμω παρατηρήσεις τινὰς. Ἡ ἀντιπολίτευσις
ἔχει τὸ καθήκον νὰ προβαίῃ εἰς τὸν σχηματισμὸν κυβερνή-
σεως, ὅταν συνεκέντρωτε τὴν πλειονοψηφίαν καὶ ἐποιήσατο
χρῆσιν αὐτῆς. Κατὰ τὴν ψηφοφορίαν τῆς παρελθούσης Πέμ-
πτης ἡ ἀντιπολίτευσις οὐ μόνον δὲν συνεκέντρωσε τὴν
πλειονοψηφίαν, ἀλλὰ μετὰ ταύτης ἐψήφισαν 4 βουλευταὶ
ἐκ Γορτυνίας, 1 ἐξ Ἀττικῆς καὶ 1 ἐκ Ναυπακτίας, περὶ ὧν
ὁ κ. Δηλιγιάννης εἶπεν, ὅτι δὲν ἀνταγωνίζοντο τὰς ἀρχὰς τῆς
ἀντιπολιτεύσεως. Δὲν παρουσιάσθη ἐπομένως περίστασις, καθ' ἣν
ἡ ἀντιπολίτευσις εἶχε καθήκον νὰ σχηματίσῃ κυβέρνησιν.

ΚΟΙΝΟΜΟΝΑΧΙΟΝ. Ἡμεῖς εἶδομεν ὅτι μετὰ τὴν ψηφο-
φορίαν τῆς Πέμπτης δὲν ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τῆς πλειο-
νοψηφίας. Δὲν παρουσιάσθη σήμερον εἰς τὴν βουλὴν
ἐκ τῆς ἐκκρεμότητος, τοῦτο εἶνε διάφορον ζήτημα, ἀλλὰ
ἐρχόμεθα ὡς ὑπουργοὶ μένοντες τοιοῦτοι, διότι δὲν κατω-
βώθη νὰ σχηματισθῇ κυβέρνησις.

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. (Ὁλόκληρον τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Τρικούπη
βλέπουσαν οἱ ἀναγνώσται τῆς ἑθ' ἡμέρας ἀνωτέρω δημοσιευ-
ομένην ἐκ τῶν στενογραφημένων πρακτικῶν τῆς βουλῆς).

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ὁ κ. Τρικούπης θεωρεῖ τὴν κυβερνησιν ὡς
νέαν, καὶ ἐμὲ ὡς ἀνάδοχον. Τῇ ἐπιτρέπει ν' ἀποσύρῃ τὰ

νομοσχέδιά της, νὰ τὰ παραπέμψῃ εἰς ἐπιτροπὰς καὶ νὰ ἐξακολουθῇ κυβερνώσα. Δὲν θὰ ἐπικρίνω τὰς περὶ ἐμοῦ γνώμας τοῦ συναδέλφου μου. Δὲν δύναμαι ὁμῶς ν' ἀφήσω ἄνευ ἀπαντήσεως τὰς παρατηρήσεις, ἃς ἔκαμε περὶ τῆς διαγωγῆς μου. Δὲν εἶνε ἄληθές ὅτι ἔφερον τὸν Ἡγεμόνα εἰς θέσιν νὰ μὴ δύναται νὰ σχηματίσῃ κυβέρνησιν. Ἐὰν τὴν Πέμπτην ἐγένετο ἐπανάληψις τῆς ψηφοφορίας, τίς θὰ ἐκάνοντι τὰ δικαίωματα τῆς κυβερνήσεως, τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἡ πρώτη ἢ ἡ δευτέρα ψηφοφορία; Βεβαίως ἡ δευτέρα. Κατὰ τί διαφέρει ἡ ὑπόθεσις αὕτη μὲ δ,τι συνέβη; Ἐπρεπε λοιπὸν ἡ βουλὴ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα. Δὲν παραδέχομαι ὡσαύτως τὴν γνώμην τοῦ ἀξιότιμου πρωθυπουργοῦ, ὅτι ἡδυνάμην μετὰ τοῦ νέου ὑπουργείου ν' ἀποσύρῃ τὰ νομοσχέδια. Τοῦτο θὰ ἦτο πᾶσις δολία. Δὲν ἡδυνάμεθα, ἀφοῦ δὲν συνεκεντρώτομεν τὴν πλειονοψηφίαν, ν' ἀντιπροσωπεύσωμεν ταύτην καὶ ν' ἀποσύρωμεν τὰ νομοσχέδια. Ἡκούσατε ὅτι ὁ κ. Τρικούπης εἶπεν, ὅτι δὲν ἐλπίζει νὰ σχηματισθῇ κυβέρνησις κρείττω τῆς παρούσης, πῶς λοιπὸν θὰ ἔχωμεν τὴν ὑποστήριξίν του;

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Δὲν θὰ ζητήσωμεν τὴν συδρομὴν οὐδενὸς διὰ παραχωρήσεων (θόρυβος) ἐναντίον τῶν πεποιθήσεών μας (θόρυβος).

Σ. ΠΕΤΜΕΖΑΣ. Ὁ κ. Δεληγεώργης δὲν εἶπε τοῦτο!

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Δὲν προτιθέμεθα νὰ ὑποχωρήσωμεν. Καὶρὸς ἡ βουλὴ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ἐγὼ εἶπον εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ἐν ἐκκρεμότητι ὄντος τοῦ ζητήματος θὰ ἦτο ἀπληστία, ἐὰν ἐδεχόμην νὰ σχηματίσω κυβέρνησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Προβαίνομεν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Κατὰ τὰ πρακτικὰ πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου περὶ συνολογότητος δανείου διὰ τὰς ἐκτάκτους προπαρασκευάς.

— Γίνεται ἡ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὧ 163 ὑπὲρ τῆς προτάσεως ἐψηφοφόρησαν 81, κατὰ ταύτης δὲ 82 (ἐπενεργήμην ἐν τοῖς ἀκροατηρίοις) ὥστε τὸ ἄρθρον ἀπερρίφθη.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ἄς προβῶμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τοῦ ἄρθρου, τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἐπιμένει εἰς ὑποστήριξιν τοῦ νομοσχεδίου, ὥστε

τοῦτο ἀποσύρεται. Ἦλθομεν δηλ. αὖθις εἰς νέαν ὑπουργικὴν κρίσιν ἐπομένως δὲν ἔχομεν τί νὰ συζητήσωμεν.

Ἡ συνεδρίασις διαλύεται περὶ ὥραν 4 μ. μ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΟΣΤΙΣ ζητεῖ τυρὸν καὶ βούτυρον γνήσιον τῆς Ὀλλανδίας ὡς καὶ τὰ περίφημα σιγάρα τοῦ **Ribbius Pelletier** ἀφίχθόντα διὰ τοῦ τελευταίου ἐξ Ὀλλανδίας ἀτμοπλοίου, ἃς ἀποταθῇ εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. Κόλα εἰς Πειραιᾶ, καὶ ὁδὸς Αἰόλου οἰκία Μελά εἰς Ἀθήνας.

Ἐπίσης σπερματσέτα ἀγγλικὰ ἀ. ποιότητος.

(B' 16—δ')

New arrival.

Cheshire cheese. Dutch cheese. Selected choicest butter. Mild salted Milanese fresh butter. Allsopp's drought pale Ale. Manzanilla and Amontilado dry Sherry. Portwine.

Apply to C. G. Kolas.

near the Railway Station,

Piraeus.

and Eolus Street, opposite the National Bank,

Athens.

(B' 22—α')

LIQUEURS D'AMSTERDAM.

en demi Cruche et en Carafes
Crème de menthe
idem moca
idem vanille
idem roses
idem menthe surfine
idem " " verte poivrée
idem anisette surfine

LIQUORI di MILANO.

Elixir Coca
" Cagliostro
" China
vermouth con
china di Torino

LIQUEURS DES ILES DE LA MARTINIQUE

Demi litre Blles Cacao
" " Crème de Moca
" " " Noyaux
" " " thé
" " " Ananas
" " " Araline grillé à la vanille.

ROWLAND'S MACASSAR OIL and KALYDOR.
SULFATE de QUININE PELETIER de LONDRES.

S'adresser à C. G. Kolas près la garre du chemin de fer au Pirée
et vis à vis la Banque Nationale à Athènes.

(B' 45—δ')